

Наш прапор — це наша сила, джерело волі, незламності духу...

У Києві на території Меморіального комплексу «Національний музей історії України у Другій світовій війні» урочисто підняли найбільший прапор України з підписами українських захисників і захисниць. У церемонії підняття Державного прапора взяв участь Президент України Володимир Зеленський, Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний та інші високопосадовці.

Фото: president.gov.ua

Над Роботиним замаюрів рідний стяг

Синьо-жовтий прапор з підписом Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного замаюрів на зруйнованій російськими окупантами школі у Роботині.

Фото зі сторінки Валерія Залужного у Фейсбуці.

Презентували бойові знамена

Двадцятиметровий Державний прапор України замаюрів на флагштоку заввишки 50 метрів біля Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Урочистості розпочалися хвилиною мовчання на спомин про тих, хто віддав життя за свободу і незалежність України.

«Прапор — це символ незалежності та боротьби нашої держави. Під синьо-жовтим стягом Збройні Сили України виборюють кожен клаптик нашої землі та виганяють окупантів. Під цими кольорами наші дипломати на міжнародному рівні доводять нашу незламність усьому світові. Це більше, ніж прапор, це наша історія, наша боротьба, наша гордість», — заявив голова Львівської ОВА Максим Козицький.

На урочистостях презентували бойові прапори 80-ї десантно-штурмової брига-

ди, 24-ї окремої механізованої бригади імені короля Данила, 103-ї та 125-ї бригад Сил територіальної оборони, 45-ї окремої артилерійської бригади, 63-ї механізованої бригади, 12-ї бригади армійської авіації імені генерал-хорунжого Віктора Павленка та 16-ї бригади армійської авіації «Броди».

«Ми вшануємо мужніх захисників і захисниць нашої Вітчизни, які захищають Батьківщину від підступних загарбників. Тож цілком слушно, що поруч з Державним прапором України замаюріли бойові прапори військових частин, що дислокуються на Львівщині», — зазначив начальник Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного генерал-лейтенант Павло Ткачук.

Володимир ТИХИЙ.

Львівська область.

Демонструючи свою стійкість...

Незважаючи на те, що в містах Хмельниччини до Дня Державного прапора були посилені заходи безпеки і традиційних святкових масових зібрань не було, все одно синьо-жовте знамено майорить скрізь.

Попри відсутність офіційзу мешканці краю самі вивішують рідний прапор, демонструючи цим і свою любов до України, і силу духу та незламності у боротьбі з ворогом.

Не обійшлося і без підняття найбільшого прапора області. Хоча полотно розміром десять на п'ятнадцять метрів майорить на п'ятнадцятиметровому флагштоку з часу його встановлення до 30-річчя Незалежності України, нині його знову підняли вгору. Присутні обійшли без гучних промов. Однак пошана до прапора — в серці кожного українського патріота.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Символ нації викликає у ворога страх і лют

На Сумщині відбулися заходи з нагоди свята — Дня Державного прапора України. Керівники області та територіальних громад, депутати всіх рівнів, військовослужбовці, представники громадськості поклали квіти до пам'ятних знаків та вшанували земляків, котрі віддали свої життя за свободу і незалежність Батьківщини. Ворог підготував сумчанам до свята черговий чорний «подарунок».

Уже другий рік День прапора відзначаємо в умовах повномасштабної війни, і національно-державний символ тепер сприймається не так, як раніше. Прощиті кулями та осколками синьо-жовті знамена стали святинями для багатьох українців, бо прибули у цивільне життя із передовою — їх подарували бійці своїм землякам у тилу. По-іншому майорять стяги і на головних флагштоках територіальних громад: вони багатьох спонукають до роздумів, які раніше здавались несуттєвими.

Для обласного центру — міста Суми — День прапора можна вважати особливим святом ще й тому, що синьо-жовте знамено тут підняли над будівлею міськради вперше в Лівобережній Україні. Сталося це ще 16 жовтня 1990 року. Патріотам-депутатам міськради довелося тоді пережити справжню «битву» з компартійною верхівкою, але вони в ній перемогли. Над куполом Верховної Ради України синьо-жовтий прапор замаюрів майже через рік — у вересні 1991-го.

Головний прапор Сум і Сумщини знаходиться нині біля фонтану «Садко»

— відомої пам'ятки міста. Він — найбільший і найвищий в області. Тут і відбулись основні заходи з нагоди знаково-державного свята, прозвучали виступи і напутні слова. На мальовничому газоні біля величезного флагштока з'явилося багато маленьких синьо-жовтих прапорців. Їх принесли і встановили сумчани, чий рідні загинули на нинішній війні. Кожен прапорець — то душа Героя, що покинув цей світ, але назавжди залишився у вдячній пам'яті співвітчизників, котрих він захищав від зайд із північного сходу.

Святковим і водночас трагічним став День прапора у Ромнах — одному з найбільших міст Сумщини. 23 серпня ударом російського дрона тут повністю зруйновано школу. Загинули четверо осіб — директор навчального закладу, його заступник, секретар і бібліотекар. Вони готували школу до нового навчального року, і в цей час з росії прилетіло чергове зло. У громаді оголошено триденну жалобу. Державні прапори, попри свято, не спустили і позначили траурними стрічками.

Ворог не зміг по-людськи пережити День Українського прапора — від страху і люті вдарив жорстоко і підступно саме в ту мить, коли жителі міста поспішали на святкові заходи. Разом із освітянами від вибуху «шахеда» постраждало кілька інших мешканців міста, що перебували неподалік школи. На щастя, вони вижили, але дістали поранень.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України

Голос України

Закон України

Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Кримінального процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9—13, ст. 88) такі зміни:

1) у статті 219:

частину другу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«Строк досудового розслідування, передбачений частиною другою цієї статті, не обчислюється у кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтями 437—439 чи частиною першою статті 442 Кримінального кодексу України»;

частину шосту доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«При об'єднанні кримінальних проваджень у порядку, передбаченому статтею 217 цього Кодексу, якщо досудове розслідування хоча б в одному з них здійснюється щодо злочинів, передбачених статтями 437—439 чи частиною першою статті 442 Кримінального кодексу України, загальний строк досудового розслідування, встановлений частиною другою цієї статті, не обчислюється»;

2) частину восьму статті 615 викласти в такій редакції:

«8. У кримінальних провадженнях, в яких з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та на дату введення воєнного стану жодній особі не повідомлено про підозру, строк від дати введення воєнного стану до дати його припинення чи скасування не включається до загальних строків, передбачених частиною другою статті 219 цього Кодексу».

У кримінальних провадженнях, в яких відомості про кримінальне правопорушення, за виключенням злочинів, передбачених статтями 437—439 чи частиною першою статті 442 Кримінального кодексу України, внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесена постанова про початок досудового розслідування у порядку, встановленому цією статтею, від дати введення воєнного стану і до дати його припинення чи скасування строк досудового розслідування до дня повідомлення особи про підозру становить тридцять місяців.

Строк досудового розслідування, зазначений в абзаці другому цієї частини, може бути продовжений у порядку та в межах строків, передбачених параграфом 4 глави 24 цього Кодексу»;

3) розділ XI «Перехідні положення» доповнити пунктом 20 такого змісту:

«20. Положення абзацу другого частини восьмої статті 615 цього Кодексу поширюються також і на кримінальні провадження, в яких відомості про кримінальне правопорушення внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесена постанова про початок досудового розслідування у порядку, встановленому статтею 615 цього Кодексу, від дати введення воєнного стану і до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України **В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.**

м. Київ, 23 серпня 2023 року.
№ 3341-IX.

Постанова

Верховної Ради України

Про Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Заяву Верховної Ради України про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (додається).

2. Доручити Голові Верховної Ради України забезпечити невідкладне направлення тексту Заяви до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, національних урядів та парламентів держав — учасниць самітів Міжнародної Кримської платформи.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України врахувати положення Заяви при формуванні та реалізації державної політики у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, зокрема при підготовці відповідних проектів нормативно-правових актів.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України **Р. СТЕФАНЧУК.**

м. Київ, 23 серпня 2023 року.
№ 3333-IX.

ЗАЯВА

Верховної Ради України

Про пріоритетні напрями державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя

Підтверджуючи відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону, включно з територіальними водами України,

вітаючи діяльність Міжнародної Кримської платформи як ключового зовнішньополітичного інструменту консолідації міжнародних зусиль, спрямованих на деокупацію та відновлення територіальної цілісності України, подолання наслідків, спричинених спробою анексії російською федерацією території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, тимчасовою окупацією інших частин території України, а також на захист прав та інтересів громадян України,

вкотре підтверджуючи відданість України демократичним ідеалам та цінностям, наголошуючи на незворотному виборі Українського народу курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію, закріпленого у Конституції України,

наголошуючи, що російська федерація, розпочавши 2014 року збройну агресію проти України і тимчасово окупувавши Автономну Республіку Крим та місто Севастополь, здійснила безпрецедентну на Європейському континенті з часів Другої світової війни спробу анексії частини території іншої держави, що призвело до численних порушень прав і свобод людини та громадянина, підризу основ національної безпеки і оборони України, недотримання ключових принципів архітектури глобальної безпеки у світі, зокрема до порушення пункту 4 статті 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй,

спираючись на резолюцію Генеральної Асамблеї ООН № 68/262 від 27 березня 2014 року «Територіальна цілісність України», якою вона закликала всі держави відмовитися та утримуватися від дій, спрямованих на часткове чи повне порушення національної єдності та територіальної цілісності України, у тому числі від будь-яких спроб зміни державного кордону України, вдаючись до погроз силою чи шляхом застосування сили або до інших незаконних засобів, а також звернулася із закликом до всіх держав, міжнародних організацій та установ не визнавати будь-якої зміни статусу Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, у тому числі

на основі результатів незаконного так званого референдуму, проведеного окупаційною адміністрацією 16 березня 2014 року, та утримуватися від будь-яких дій чи кроків, які можуть тлумачитися як визнання такої зміни,

підкреслюючи, що російська федерація протягом періоду тимчасової окупації здійснила мілітаризацію Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, так само як і окремих районів Донецької та Луганської областей, перетворивши їх на плацдарм для подальшого повномасштабного вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року, внаслідок якої були тимчасово окуповані окремі частини територій Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської, Донецької, Луганської, Запорізької, Херсонської та Миколаївської областей,

засуджуючи систематичне вчинення російською федерацією міжнародних злочинів та порушень прав людини, кількість яких зростає з початком повномасштабного вторгнення держави-агресора в Україну, а саме незаконне затримання, депортацію, примусовий призов, політично мотивовані кримінальні переслідування,

спираючись на положення Конституції України, Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Закону України «Про корінні народи України», Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 117/2021,

беручи до уваги попередні заяви та звернення Верховної Ради України, пов'язані з відсічю збройній агресії російської федерації та подоланням її наслідків, а також щодо підтримки діяльності Міжнародної Кримської платформи, усвідомлюючи відповідальність перед попередніми, нинішніми та майбутніми поколіннями Українського народу та всім демократичним світом,

Верховна Рада України заявляє:

державна політика України щодо деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій ґрунтується на пріоритетності гарантій безпеки людини, вжиття всіх необхідних заходів для забезпечення її прав і основоположних свобод; для захисту прав і свобод людини та громадянина і відновлення контролю над тимчасово окупованими російською федерацією територіями Україна реалізує комплекс військових, дипломатичних, економічних, інформаційних, гуманітарних та інших заходів;

відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону, у тому числі деокупація Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, а також забезпечення державного суверенітету України є ключовою умовою завершення війни. Припинення війни, розв'язаної російською федерацією проти України, шляхом будь-яких територіальних поступок державі-агресору є неприпустимим;

формула миру Президента України Володимира Зеленського має стати основою для припинення збройної агресії російської федерації, відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону, деокупації всіх тимчасово окупованих територій України, включно з Автономною Республікою Крим та містом Севастополем, встановлення всеохопного, справедливого і сталого миру в Україні та забезпечення безпеки для всього світу;

усі регулярні та іррегулярні збройні формування держави-агресора мають бути повністю виведені з усієї території України. Перебування Чорноморського флоту російської федерації на території Кримського півострова є неможливим, з огляду на необхідність забезпечення національної, регіональної та глобальної безпеки;

після відновлення контролю над Кримським півостровом Збройні Сили України та інші складові Сил безпеки і Сил оборони розгортатимуться і діятимуть на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, зважаючи на необхідність забезпечення безпеки України та всього Азово-Чорноморського регіону;

безпека міжнародного цивільного судноплавства в Азово-Чорноморському регіоні може бути гарантована лише після деокупації Кримського півострова та за участю України;

з метою відновлення конституційного ладу в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі можуть утворюватися військові, військово-цивільні адміністрації, тимчасові органи влади, юрисдикція яких поширюватиметься на всю відповідну територію;

робота представницьких органів та органів місцевого самоврядування буде відновлена невідкладно після забезпечення можливості проведення в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі демократичних виборів відповідно до стандартів Організації з безпеки і співробітництва в Європі та законодавства України;

Україна вживає і вживатиме всіх можливих заходів для відновлення та забезпечення дотримання прав і свобод людини та громадянина, порушених внаслідок збройної агресії російської федерації і тимчасової окупації Автономної

Республіки Крим та міста Севастополя, зокрема прав осіб, які зазнали політично мотивованих переслідувань і обмежень свободи, стали жертвами інших протиправних дій держави-агресора та її окупаційних сил;

Україна реалізовуватиме політику соціокультурної реінтеграції жителів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, всіх осіб, які на законних підставах перебувають на території Кримського півострова, зокрема з метою подолання психологічних наслідків тимчасової окупації, а також сприятиме розвитку соціальних, інформаційних, культурних та інших зв'язків між різними регіонами України;

відновлення діяльності незалежних медіа та громадських об'єднань на деокупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя є необхідною складовою процесу успішної реінтеграції;

українська система освіти буде відновлена на деокупованих територіях з метою формування безпечного освітнього простору, забезпечення навчання та викладання українською і кримськотатарською мовами, а також недопущення до освітнього процесу осіб, які під час тимчасової окупації впроваджували стандарти освіти держави-агресора та пропагували її;

захист та відновлення прав корінних народів України, зокрема кримськотатарського народу, є одним із пріоритетів державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Представницькі органи корінних народів України будуть залучені до відновлення Кримського півострова;

держава докладе всіх зусиль для створення в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі інвестиційно привабливого клімату з метою розвитку сучасних економічних кластерів на ринкових засадах;

жодний громадянин України не має зазнавати переслідувань чи дискримінації, у тому числі за ознакою проживання на тимчасово окупованій території. Запровадження державою-агресором автоматичне або примусове набуття громадянства України, які проживають на тимчасово окупованій території, громадянства російської федерації не визнається Україною та оцінюється як акт примусу, вчинений на порушення міжнародного права;

всі особи, винні у вчиненні злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, будуть притягнуті до відповідальності. Необхідною передумовою для відновлення миру та справедливості є притягнення до відповідальності осіб, причетних до організації та здійснення збройної агресії російської федерації проти України;

громадянам України, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, держава гарантує надання допомоги для захисту та відновлення їхніх прав; громадяни України, які брали участь у діяльності окупаційних адміністрацій чи співпрацювали з окупаційними структурами, але не вчиняли тяжких, особливо тяжких злочинів та кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, можуть бути звільнені від кримінальної відповідальності, за умови добровільного повідомлення про вчинені діяння, а також активного сприяння розкриттю кримінальних правопорушень, скоєних окупаційними адміністраціями та структурами;

шкода, завдана внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, буде відшкодована, зокрема державою-агресором та/або за її рахунок. Будуть забезпечені всі законні заходи для повернення майна та/або відшкодування шкоди (включаючи реституцію, компенсацію, сатисфакцію), завдану державі України, її громадянам і юридичним особам у зв'язку із збройною агресією російської федерації;

не визнаватимуться дійсними правочини, вчинені внаслідок незаконних дій окупаційної адміністрації з націоналізації, вилучення об'єктів права власності у законних власників так званими рішеннями окупаційних структур, рішеннями окупаційних судів тощо;

подолання негативних екологічних наслідків збройної агресії російської федерації проти України та тимчасової окупації для Кримського півострова, Азовського і Чорного морів є невід'ємною складовою державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення Автономної Республіки Крим та міста Севастополя;

громадяни російської федерації та інші особи, які незаконно перемістилися на територію Автономної Республіки Крим та міста Севастополя протягом періоду тимчасової окупації, будуть видворені з території України шляхом прийняття індивідуальних рішень відповідно до законодавства;

Міжнародна Кримська платформа має стати майданчиком не лише для сприяння деокупації Криму та відновлення територіальної цілісності України, а й для гарантування безпеки в Азово-Чорноморському регіоні в цілому. Україна сприятиме розширенню кола учасників Міжнародної Кримської платформи та консолідації зусиль держав світу з метою якнайшвидшої деокупації Кримського півострова та подолання загроз з боку російської федерації для глобально-го миру та безпеки.

Урахували зауваження Венеційської комісії до законопроекту про національні меншини

Відповідний проект ухвалено в першому читанні

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання
23 серпня (продовження)

«З часу жорсткого вторгнення російської федерації в Україну кожен наш день став Днем Українського прапора. Наше синьо-жовте знамено — це наша сила і наша гордість. Це прапор нашої Перемоги і прапор наших непоправних втрат. Це не лише прапор нашої дипломатичної присутності у світі, а й невід'ємний знак того, що тут живуть українці, тут їх поважають і підтримують. І найголовніше: наш прапор перестав бути лише атрибутом держави і ознакою, за якою Україну впізнають у світі. Він став частиною великого українського серця, який озорнув своїм атласом душі українців і українок. Прапор є святиненою, за яку вмирають, яка наверху сльози на очі і від якої щемлять наші серця, серця наших дітей. Віримо, що завдяки єдності Українського народу, згуртованості держав-партнерів України, героїзму сил оборони ми визволимо рідну землю від загарбників і Український прапор замайорить в усіх містах і селах України». На цьому наголосив Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, відкривши пленарне засідання у День Державного прапора.

Крім того, глава парламенту нагадав, що 23 серпня відзначається ще одне свято — день міста незламного Харкова. «З перших днів повномасштабної збройної агресії місто, розташоване менш як за 40 кілометрів від кордону з РФ, героїчно тримає оборону, звичайно працює і надійно тримає стрій», — сказав він. Депутати оплесками привітали нескорених харків'ян зі святом.

Перейшовши до розгляду питань порядку денного, Верховна Рада у першому читанні ухвалила законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України» (№ 9610), який є однією із семи передумов переговорів про членство України в ЄС.

Як зауважила представниця «ЄС» Ірина Герашенко, Венеційська комісія висловила зауваження до ухваленого законодавства про нацменшини і закликала привести його у відповідність до Європейської мовної хартії. Наразі законопроект закріплює оновлене ви-значення терміну «нацменшини», держгарантії безплатних підручників, використанніа мови меншин у рекламі та

інших культурно-мистецьких заходах.

У другому читанні та в цілому депутати схвалили законопроект «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за обігом генетично модифікованих організмів і генетично модифікованої продукції для забезпечення продовольчої безпеки» (№ 5839). У цілому було підтримано й проект постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Василівському, Мелітопольському та Пологівському районах Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Законопроект «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану» (№ 9314-д) народні депутати також підтримали у другому читанні.

Після розгляду цього питання депутати також ухвалили рішення про невідкладне підписання законопроектів № 9548 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення окремих питань адміністративно-

територіального устрою Автономної Республіки Крим та № 9314-д про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану.

У другому читанні дістав підтримку й проект закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану» (№ 9185). Цим проектом чинне законодавство доповнюється таким видом покарання до осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, як пробаційний нагляд. Передбачається, що покарання у вигляді пробаційного нагляду буде полягати в обмеженні прав і свобод засудженого, визначених законом і встановлених вироком суду, із застосуванням наглядових та соціально-виховних заходів без ізоляції від суспільства. Відповідно до проекту, пробаційний нагляд може бути призначений судом на строк від одного до п'яти років.

У другому читанні та в цілому було ухвалено й законопроекти:

► «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного управління і регулювання при наданні хмарних послуг» (№ 9293);

► «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання» (№ 8223);

► «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації до європейських та північноатлантичних стандартів процедур декларування військової техніки та інших товарів» (№ 9402).

Водночас Верховна Рада ухвалила низку питань з денонсації міжнародних договорів.

Зокрема, «Про вихід з деяких міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав»; «Про припинення дії Угоди між Урядом України і Урядом російської федерації про міжнародне автомобільне сполучення та Протоколу про застосування Угоди між Урядом України і Урядом російської Федерації про міжнародне автомобільне сполучення».

Як зауважив під час обговорення цього питання представник «Батьківщини» Григорій Немиря, минуло вже понад 9 років як росія анексувала Крим і Донбас, півтора року як росія розв'язала широкомасштабну війну проти України і окупувала 20 відсотків території суверенної, незалежної України, а ми все ще обговорюємо питання виходу з угоди між Україною і РФ про міжнародне автомобільне сполучення.

Назвавши таку ситуацію абсурдною, депутат зауважив, що Кабмін має подати до парламенту повний пакет документів, який стосується виходу з угод між Україною і РФ, в рамках СНД, а також угод, які стосуються білорусі.

Крім того, парламент відхилив низку постанов, які блокували підписання законопроектів.

Також було оголошено про припинення повноважень низки тимчасових спеціальних та слідчих комісій Верховної Ради. Таке рішення було ухвалено з огляду на те, що строк повноважень комісії не може перевищувати одного року з дня її утворення.

На початку пленарного засідання присягу народного депутата склав новообраний парламентарій від «Слуги народу» Микола Тарарін, який увійшов до згаданої фракції.

Крім того, депутати оплесками привітали в сесійній залі парламенту делегацію Фінляндської Республіки на чолі із прем'єр-міністром країни Петтері Орпо.

Олена РОМАШКІНА.

Те, що відбувається нині з українцями, є виявом зухвалої сили людського духу!

Уже десятий рік триває російсько-українська війна, а з 24 лютого 2022-го — національний спротив широкомасштабному вторгненню загарбників із московії, які хочуть забрати нашу землю, незалежність і повернути нас у стайні тоталітарної диктатури кремля. Сьогодні український народ у важких боях на передовій, під ракетними атаками РФ у тилу виборює незалежність нації, незалежність своєї держави. Про цей період боротьби та усвідомлення, про його виклики людині та суспільству, про «зброю» стресостійкості, набутого досвіду, посттравматичного зростання та розвитку говоримо з військовим психологом Оленою Нагорною (на знімку).

— Держава — це на-самперед її громадяни. Чи доречно стверджувати, що держава буде незалежною, якщо більшість громадян відчуватимуть себе незалежними особистостями? І що таке незалежність з точки зору психології людини — внутрішній стан, переконання, досвід, стресостійкість, вміння зберегти гідність у нелюдських умовах, нормальна реакція на ненормальні обставини?

— На ваше запитання відповідь цитатою австрійського психіатра, психолога, філософа Віктора Франкла: «У людини можна відібрати все, окрім одного —

останньої волі людини вибирати власне ставлення до будь-яких обставин, обирати власний шлях».

Одним із головних питань теорії логотерапії Франкла (де «лого» розглядається як сенс життя) є не тільки питання «Що мені дає життя?», а й протилежне — «Що я даю цьому життю?». Одна з концепцій теорії звучить як «зухвала сила людського духу». Згідно з цією концепцією, то і є та сама сила, завдяки якій людина здатна взяти власну долю у свої руки, кинути виклик складним обставинам, протидіяти негативним факторам, що на неї

впливають, і пережити неможливе.

Яскрава, соковита термінологія Франкла, як на мене, близька до розуміння незалежності, особливо в теперішній час. Те, що відбувається зараз із нами, українцями, і є той вияв зухвалої сили людського духу! Незважаючи на важкі, нетипові обставини, в яких ми перебуваємо, на небезпеку, нездатність контролювати ситуацію через війну, прильоти російських ракет й «Шахедів» по наших мирних містах, ми живемо, і ефективність нашого життя може сягати високого рівня.

ЗАКІНЧЕННЯ НА 4-Й СТОР.

Фото надано Оленою Нагорною.

Мистецький проект про історію та ідентичність

У Національному заповіднику «Софія Київська» презентували мистецький проект «Україна крізь віки». У його рамках з нагоди Дня Незалежності у Митрополічному будинку представлено сім масштабних полотен народного художника Володимира Козюка. Через образ юної дівчини в національних строях різних регіонів митець розповідає про історію України — зокрема центральних, південно-східних та північно-східних земель, Таврію, Поділля, Галичину й Карпатський край.

Володимир Козюк зазначає, що робота над цим мистецьким циклом, від задуму до втілення ідеї в життя, тривала 30 років.

«Я дивлюся на ці роботи і розумію, що в час, коли нам так болить, коли наші серця ятрають кров'ю, нам так потрібно опертя. Нам потрібно щось, що допоможе знову випрямитися, підняти голову та впевнено, захищаючи себе, переконатися, що він має стояти поряд із нами. Я переконана, що вашим проектом вам теж вдаватиметься це робити», — каже голова Комітету Верховної Ради з питань інтеграції України до ЄС Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Виконувач обов'язків міністра культури та інформаційної політики Ростислав Карандеєв зауважив, що образ дівчини на полотні — це символ того, що «Україна дуже молода за духом, але має надзвичайно великий та потужний потенціал, який буде втілений надалі».

За словами викладачки образотворчого мистецтва Одеської державної академії будівництва та архітектури Євгенії Божко, яка разом із студентками Ольгою Тяжеловою та Валерією Кузьменко працювала над проектом, моделі не є конкретними людьми — це збірний образ, прототипи представниць різних регіонів України.

«Від мизинського браслета доби палеоліту до етнографічних предметів ХХ століття — це все наша історія, за якою стоять люди. Вона сформувала нашу ідентичність, яку ворог хоче знищити. Але представлені сьогодні роботи висвітлюють усе наше історичне багатство й засвідчують, що українці мають міцне коріння та потужну платформу для майбутнього розвитку України», — наголошує науковий керівник проекту етнограф Віктор Косаківський.

Серед організаторів проекту — Національний заповідник «Софія Київська», Національний музей народної архітектури та побуту України, ГО «Кращий художник», ГО «У серці з Україною».

У Будинку митрополита також проходить виставка військових фотографів-документалістів Влади й Костянтина Ліберових, презентована в межах фестивалю Voquet Kyiv Stage. З перших днів повномасштабного вторгнення Ліберови працюють у найгарячіших точках, на лінії вогню, фіксуючи «жорстоку надлюдську реальність війни». «Якщо ти став документалістом, ти маєш усе знімати, бо інакше навіть з боку ворога це може потім розглядатися, нібито цього ніколи не було», — наголошують Влада й Костянтин Ліберови.

«Емоційні і чесні фото авторів є важливим документальним свідченням злочинів РФ проти українського народу», — зазначають організатори виставки, яка триватиме в Софії Київській до 17 вересня.

Світлана ЧОРНА.

Сьогодні опадів в Україні не передбачається. Лише вдень на півночі Лівобережжя подекуди пройдуть невеликі короткочасні дощі. Температура повітря вночі становитиме від +12 до +17 °С, вдень — від +27 до +32 °С, на півдні — до +35 °С. Вітер північно-західний, 7—12 м/с

Те, що відбувається нині з українцями, є виявом зухвалої сили людського духу!

ПОЧАТОК НА 3-Й СТОР.

Тобто велика кількість громадян України навіть у таких умовах рухається вперед, розвивається, виростає над собою. Часто саме в надзвичайних, тяжких ситуаціях людина виявляє силу духу. Саме сьогодні українці проходять такий шлях, коли йде формування нашої зухвалої сили людського духу.

Днями в Житомирі відбувся захід духовної єдності. Читали вірші сучасних поетів, які пішли воювати з російськими загарбниками, говорили про те, наскільки важливо зберегти відчуття любові... Запам'яталися слова одного з військових капеланів. Він згадав біблійну історію Хресного шляху Ісуса на Голгофу. В певний момент під тягарем хреста Ісус занеміг. І тоді на поміч прийшов чоловік на ім'я Симон, який повертався з роботи в полі й зі співчуттям дивився на те, як засуджений на розп'яття несе на гору хрест. Отож Ісус піднявся на Голгофу, щоб виконати свою місію, а поруч був той, хто допомагав йому. За словами капелана, так само й нині в кожного українця є своя Голгофа, своя місія, яку він має виконати — в когось на передовій, в когось у тилу, будь-де. Має бути і свій помічник. І ми не маємо права знецінювати цей досвід прийняття себе нових в умовах війни.

— Війна за незалежність від «старшого брата» триває десятий рік. Широкомасштабно вона увірвалася у дім кожного українця, намагаючись зруйнувати наше життя, залякати, змусити існувати в постійному страху, темряві й невизначеності. Фахівці кажуть: у стані безперервного стресу людина не може протриматися довго, бо потім неминучі психосоматичні зміни організму. Виходить, що українці спростували це твердження чи навчилися жити в умовах війни?

— Ні, ми залишаємося людьми зі своїми біологічними, емоційними та когнітивними складовими, чії реакції на сильний стрес не є унікальними. Але унікальним може бути рівень стресостійкості кожної особи. Людина живе та взаємодіє у соціумі. Чим у більшій кількості його членів «прокачана» стресостійкість, тим вище рівень стресостійкості самого соціуму. Відповідно й члени цієї громади отримують більше шансів на виживання.

Власне, колективна стресостійкість та спроможність виживання у ненормальних обставинах (війна, криза, лихо тощо) складається з кількох рівнів. Перший — індивідуальний, особистісний, коли ми працюємо над собою, виробляємо власні стратегії виживання, формуємо стресостійкість, опановуємо дієві методи саморегуляції і самоусвідомлення, що приводить до розширення вікна толерантності (коли наша психіка здатна діяти ефективно) та закладає підґрунтя для посттравматичного зростання. Другий рівень: стресостійкість на рівні близького оточення, мікрогруп, де знаходимо інструменти, що дають змогу не тільки підтримувати одне одного, а й взаємодіяти разом як один організм. І третій — це макрорівень, рівень громад. Якщо кожен українець формуватиме свою стресостійкість, підвищуватиме психологічний рівень самоусвідомлення, то від цього виграватиме вся громада, адже її рівень здатності опору стресу зростатиме.

— Українці нині проходять непростий шлях, зокрема й щодо психологічного, ментального здоров'я. Ми зіштовхуємося з ви-

явами, поняттями, прогнозами в цій сфері, з якими ніколи не стикалися раніше, в мирний час. Принаймні так масово. Наприклад, сьогодні в усіх на слуху абревіатура ПТСР (посттравматичні стресові розлади)...

— Ще на початку російсько-української війни, у 2014-му, розмови про ПТСР ставали додатковим стрес-фактором. Цей термін активно використовувався зокрема і в інформаційно-психологічних операціях ворога, стигматизуючи українське суспільство та маргіалізуючи окремі його групи. Акцент робився на тому, що, мовляв, майже всі (фігурували різні відсотки, аж до 93%) атовці матимуть ПТСР. Вкидалися наративи про «психічно хворих, а ще й зі зброєю на руках»...

І тільки згодом почали лунати справді фахові думки і роз'яснення щодо цих лякалок. Далеко не у всіх, хто був на фронті, є ПТСР. До того ж травматичний досвід отримали не тільки військові, а й цивільні. Він має два боки «медалі». Перший — посттравматичні стресові розлади. Якщо їх вчасно не діагностувати та не лікувати, то вони можуть призвести до саморуйнування людини та руйнування її найближчого оточення. Другий бік — посттравматичне зростання, коли, одержуючи травматичний досвід, людина перетворює його на ресурс, використовує на користь собі й оточуючим. Те саме і з колективною травмою. Її треба усвідомити як досвід і скеровувати на зростання громади.

Є такі приклади в історії. Скажімо, Ізраїль. Нація, що пережила складні історичні травматичні процеси, пов'язані з колективними травмами, зі стрес-факторами, змогла трансформувати отриманий досвід у ресурс, сформувати стресостійкість на рівні держави і кожного громадянина й зробити з цього стартовий майданчик для свого зростання.

— На чому мають базуватися стратегії виживання громад, збереження цілісності особистості, її здатності критично мислити та діяти в нетипових умовах під час війни?

— Уже є наукові роботи, які розглядають стратегії адаптації спільнот в умовах війни. Й одним з головних їх пріоритетів є формування спільних моральних, духовних, культурних цінностей. У суспільстві має відбуватися дискусія щодо цінностей, орієнтирів, норм поведінки людей, їх чітка дефініція — що прийнятне, а що категорично ні. І така дискусія нині вельми необхідна українському суспільству! Адже після початку війни, яку розв'язала московія проти України, досвід і цінності Другої світової, які тривалий час були провідними, вже не працюють, не сприймаються, а навіть, навпаки, відкидаються на тлі того, якою ціною дається українцям спротив російським «асвабдітелям»... Тому потрібно на рівні суспільства, на рівні держави чітко сформувати цінності української нації. І не тільки сформулювати, дати визначення, а й вербалізувати їх, продемонструвати. В кожній людини є свої цінності. Йдеться передусім про загальнолюдські цінності: свобода, незалежність, відданість родині, діти, майбутнє... Але вони не вербалізовані як наш план, як кодекс морально-духовних цінностей і сенсів української нації.

Коли ми працювали з людьми з деокупованих територій, у багатьох було почуття провини. Нав'язане почуття провини! Не обізнані з нормами сучасного міжнародного законодавства щодо дій окупан-

тів стосовно мирного населення, вони брали за орієнтири наративи Другої світової війни щодо населення окупованої території. Не знали, що згідно з міжнародним законодавством окупант зобов'язаний забезпечити життєдіяльність населення на захопленій ним території, і тому потрапляють у тенета різних маніпуляцій. Так, зустрічалися випадки, коли люди почувалися винними тому, що брали їжу в загарбників чи зверталися по медичну допомогу на окупованій російськими військами території. Це такий собі «привіт» з минулого: взяв кусень хліба у ворога — сам стаєш ворогом. На жаль, оці «якорі» провини часто закидаються в інформаційний простір і гальмують людину, яка й так чимало пережила і витримала, у її відновленні. Наголошу, наразі не йдеться про випадки колаборації з ворогом. Тут неоднозначностей бути не може.

Щоб зняти нав'язане почуття провини, маємо правильно зробити акценти з точки зору норм міжнародного гуманітарного права і психологічної допомоги теж. Людина, яка була в російській окупації і перебувала під фізичним, психологічним, інформаційним тиском, вижила! А значить, вона перемогла, щоб жити згідно з українськими цінностями на своїй, українській землі, рости дітей, розбудувати рідну країну!

Мені болить, коли відбувається «мірвання» людей своїм боєм. Ті, хто ввійшов, ті, хто перебував під російською окупацією, пережили чимало. Їм що, легко? Згадаємо цивільних, які в перші дні широкомасштабного вторгнення евакуювалися по трасі Київ — Житомир і загинули, рятуючи своїх дітей, рідних...

Дискусія про те, в кого більше болить, кому найгірше — тим, хто залишився в Україні з початку війни, чи тим, хто ввійшов за кордон, щоб врятувати себе і дітей, є деструктивною. У кожній людини рівень травматизації дуже індивідуальний.

Я категорично не згодна з тими, хто закидає тези на кшталт «як ті, хто втік за

кордон, повертатимуться»? Але це не про ухлянтів і порушників законодавства України. Говорю зараз про тих, хто тікав від жахів війни, щоб врятувати дітей — майбутнє України, зберегти код нації. І звинувачувати співвітчизників через те, що вони не повертаються на батьківщину під час війни, не можна. Навпаки, їх треба підтримати. Щоб українці за кордоном поширювали, доносили правдиву інформацію про нашу країну, про війну, щоб демонстрували там свою українську ідентифікацію і гордо заявляли: «Я — українець! Україна в моєму серці!».

Вважаю, що формування і вербалізація загальнонаціональних цінностей усуне багато непорозумінь і унеможливить маніпуляції в цьому питанні.

— Ви казали про спекуляції та російські ПІСО, мета яких посягти розбрат в українському суспільстві, використовуючи напружений емоційний стан і психологічне виснаження війною. Як протидіяти ворожим атакам у цій сфері?

— Помічним буде просвітництво та створення великої кількості програм збереження та відновлення ментального здоров'я. Адаже людину, яка вміє справлятися з наслідками стресу, значно складніше «розкачати на емоцію», що є однією зі складових інформаційно-психологічних операцій та просто шахрайських дій. Власне, в цьому напрямку вже є певні кроки. Діють програми та проекти у різних сегментах відновлення психічного здоров'я нації, які перебувають під патронатом першої леді Олени Зеленської. Втім, як на мене, наступним кроком має стати розроблення на державному рівні концепції ментальної єдності. Це коли ми перестанемо мірятися глибиною наших травм, а починаємо говорити про висоту наших перемог! Маємо об'єднатися у своєму досвіді на користь нації, враховуючи і формування колективної стресостійкості, і визначення сенсів, цінностей тощо.

Спілкувалася

Ольга ВАУЛІНА.

ФОТОФАКТ

Виставка знищеної техніки російських окупантів на столичному Хрещатику. Вистоїмо. Переможемо!

Фото Юрія ПЕРЕБАСВА.

Над номером працювали: Віктор БОНДАР, Алла ДОДАТКО.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного
друкованого видання — КВ № 1
від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна
на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць
(5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць
(3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць
(5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 90605
Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

